f'Monzie Castle ġiehom il-ħsieb sabiħ li jsemmgħu l-Innu Malti.

Dawn l-istess Rovers reġgħu semmgħuh lill-udjenza ta' xi 8,000 ruħ li kienu jirrappreżentaw 40 nazzjon waqt laqgħa oħra li saret fi Crieff fl-Iskozja.

Jien inzertajt Malta bil-btala fil-1939, u f'dik l-okkażjoni smajt l-Innu Malti li għoġobni bosta.

Waqt it-tieni gwerra dinjija kont ninsab f'Lixandra u bdejt norganizza xi kunċerti bil-Malti. Ħassejt li għandi nagħlaq dawn il-kunċerti bl-Innu tagħna avolja dik il-ħabta ma kienx rikonoxxut uffiċjalment anqas f'Malta.

Kif nagħmel minn dak il-bogħod kollu fl-eqqel tal-gwerra?

F'dawn il-kunċerti kien jieħu sehem ċertu żagħżugħ minn Malta, is-Sur Chretien, li kellu leħen sabiħ tassew u kien jinsab f'Lixandra trasferit mid-Dockyard ta' Malta.

Staqsejtu jekk kienx jafu. Qalli li iva u seta' jsaffarhuli. U hekk għamilna.

Is-Surmast Alexander Greck, mużiċista ta' polz, ħażżu fuq karta u fl-20 ta' Ottubru, 1940, instama' l-ewwel darba minn fuq l-Egyptian State Broadcasting.

Is-Sur Joseph Manduca, Malti ieħor trasferit f'Lixandra, sama' l-kunċert li għalaqnieh bis-*suppost* Innu Malti.

L-għada ċempilli u staqsieni x'kienet dik il-biċċa mużika li għalaqna biha l-kunċert.

"L-Innu Malti" għidtlu jien.

"L-Innu Malti?!" "U le. Jixbhu xi ftit, imma mhux hu".

Wara xi jiem iltqajt mas-Sur Manduca u wegħedni li jġibhuli minn Malta u wara xi ftit taż-żmien waslitlu l-partitura għall-Banda li kien bagħatlu s-Surmast Casapinta, li kien Direttur tal-King's Own.

Ma nistax ngħid jekk din il-partitura kinitx xi waħda ġdida maħduma mis-Surmast Casapinta jew l-oriġinal li xi snin qabel kien għamel is-Surmast Ciappara li semmejna ftit ilu.

Il-fatt hu li fl-1 ta' Diċembru, 1940, waqt Partita Football li ntlagħbet f'Lixandra bejn il-Maltin u l-Griegi (aħna konna tlifna 2-1) li għaliha kienu qegħdin idoqqu erba' baned. Il-Maltija, il-Griega, l-Egizzjana u waħda Militari Ingliża, indaqq l-Innu Malti minn din l-aħħar Banda, li ngħoġob immens mill-pubbliku kollu li kien qed joħnoq l-Istadju ta' Lixandra li sar jaf bih qabel xejn għax dik il-partita kienet ġiet organizzata b'benefiċċju tal-Malta Relief Fund u t-tieni nett għax kien hemm l-aħjar *elite* ta' Lixandra fosthom ir-Re tal-Greċja.

L-Innu Malti — armonizzat mis-Surmast Alexander Greck reġa' nstama' minn fuq l-E.S.B., fit-8 ta' Diċembru, 1940, u fil-25 ta' Mejju, 1941, waqt kunċert bil-Malti organizzat minni.

U tant ġibidli qalbi u ħeġġiġni li iddeċidejt li nistampah u dan għamiltu fl-1942 qabel ma kien rikonoxxut uffiċjalment mill-Gvern Malti, jekk niftakar sewwa fl-1943.

Dak li jien żgur minnu hu li l-George Cross mogħti lil Malta f'April ta' l-1942, ġie mdaħħal fl-araldika fit-28 ta' Diċembru, 1943.

U sa fejn naf jien l-Innu Malti ma stampa ruħu minn ħadd ħlief mix-Xirka għat-Tixrid tal-Qari Malti u Propaganda tal-Eġittu mmexxija minni u kien b'mezz ta' dan l-Innu stampat li l-Innu sabiħ tagħna saru jafu bih il-Maltin kollha mqassmin mad-dinja*.

***NOTA EDITORJALI: L-Innu Malti kien deher stampat l-ewwel darba fit-tieni ħarġa ta' "IL-MALTI" fl-1925 paġ. 64 fir-relazzjoni tal-KUNĊERT MALTI fi Frar, 1923, mill-GĦAQDA TAL-KITTIEBA TAL-MALTI.**

Il-Kav. Ivo Muscat Azzopardi, li tant jinteressa ruħu f'kull ħaġa fejn jidħol il-Malti, ħaqqu kull tifħir talli b'sens patrijottiku issokta jippopolarizza l-INNU MALTI stampat minnu fl-1942.

SENA ĠDIDA

Ta' ĠORĠ BORG

Il-bieraħ
Ta' tfal ċkejknin
Urewna s-sema safi,
Il-ġenna tal-Bambin!

Il-lum
Li sirna kbar
Bix-xjenza qed juruna
Il-ħajr ta' ġenna aħjar
Mitlufa fl-ikħal
Ta' l-univers setgħan
Fejn il-bnedmin jixtiequ
Li jkollhom ftit serħan!

Imm'aħ dil-ġenna ġdida
—Il-ħolma ta' das-snin,
Qed tnessi l-ewwel ġenna
Fil-ħajja tal-bnedmin!